

מצא את נפח התיבה המקסימלית שתוכל לתחום בתוך האליפסואיד $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} + \frac{z^2}{c^2} = 1$ כך שפאותיה יהיו מקבילות לצירים x, y, z .

הנקודה $P(x, y, z)$ נמצאת על משטח האליפסואיד

נחשב את הנפח ($V = xyz$) של שמינית תיבה - זו אשר מעל הרביע הראשון (ראה ציור), ולסוף נכפול בשמונה.

אנו מחפשים את ערכי הקיצון של $f(x,y,z) = xyz$ תחת האילוץ $g(x,y,z) = \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} + \frac{z^2}{c^2} - 1 = 0$.

נחפש את ערכיהם של x ו- y ו- z אשר מקיימים את משוואת הגרדיינט $\vec{\nabla} f = \lambda \vec{\nabla} g$ ואת המשוואה $g(x,y,z) = 0$.

פתרון משוואת הגרדיינט:

$$\vec{\nabla} f = \lambda \vec{\nabla} g \quad \Rightarrow \quad yz\hat{x} + xz\hat{y} + xy\hat{z} = \lambda \left(\frac{2x}{a^2}\hat{x} + \frac{2y}{b^2}\hat{y} + \frac{2z}{c^2}\hat{z} \right)$$

$$\begin{cases} yz = \lambda \frac{2x}{a^2} \\ xz = \lambda \frac{2y}{b^2} \\ xy = \lambda \frac{2z}{c^2} \end{cases}$$

$$\begin{cases} yz = \lambda \frac{2x}{a^2} \\ xz = \lambda \frac{2y}{b^2} \end{cases} \Rightarrow \frac{y}{x} = \frac{x}{a^2} \frac{b^2}{y} \Rightarrow y^2 = \frac{b^2}{a^2} x^2 \Rightarrow y = \frac{b}{a} x$$

$$\begin{cases} yz = \lambda \frac{2x}{a^2} \\ xy = \lambda \frac{2z}{c^2} \end{cases} \Rightarrow \frac{z}{x} = \frac{x}{a^2} \frac{c^2}{z} \Rightarrow z^2 = \frac{c^2}{a^2} x^2 \Rightarrow z = \frac{c}{a} x$$

הערה: חילקתי המשוואות זו בזו כי כאן $\lambda = 0$ גורר x or y or $z = 0$, ואנו יודעים שהנקודה אותה אנו מחפשים איננה על מי משלושת מישורי הצירים.

נציב אם כן $y^2 = \frac{b^2}{a^2} x^2$ ו- $z^2 = \frac{c^2}{a^2} x^2$ במשוואה $g(x,y,z) = 0$:

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} + \frac{z^2}{c^2} = 1 \Rightarrow \frac{x^2}{a^2} + \frac{\frac{b^2}{a^2} x^2}{b^2} + \frac{\frac{c^2}{a^2} x^2}{c^2} = 1 \Rightarrow \frac{x^2}{a^2} + \frac{x^2}{a^2} + \frac{x^2}{a^2} = 1 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 3 \cdot \frac{x^2}{a^2} = 1 \Rightarrow \frac{x^2}{a^2} = \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{x}{a} = \sqrt{\frac{1}{3}} \Rightarrow x = \sqrt{\frac{1}{3}} \cdot a$$

$$y = \frac{b}{a}x = \frac{b}{a} \cdot \sqrt{\frac{1}{3}} \cdot a = \sqrt{\frac{1}{3}} \cdot b$$

$$z = \frac{c}{a}x = \frac{c}{a} \cdot \sqrt{\frac{1}{3}} \cdot a = \sqrt{\frac{1}{3}} \cdot c$$

הערך המרבי שמקבלת $f_{(x,y,z)} = xyz$ על האילוץ $g_{(x,y,z)} = \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} + \frac{z^2}{c^2} - 1 = 0$ הוא :

$$f\left(\sqrt{\frac{1}{3}}a, \sqrt{\frac{1}{3}}b, \sqrt{\frac{1}{3}}c\right) = \sqrt{\frac{1}{3}}a \cdot \sqrt{\frac{1}{3}}b \cdot \sqrt{\frac{1}{3}}c = \frac{\sqrt{3}}{9}abc$$

מצאנו את נפחה של שמינית תיבה (השמינית שמעל הרביע הראשון), לכן נכפול כעת בשמונה:

$$V_{max} = 8 \cdot \frac{\sqrt{3}}{9} \cdot abc \approx 1.54 \cdot abc$$

הערה: מדובר כאן בפונקצית נפח $V_{(x,y,z)}$ שהינה ארבע-ממדית, ולכן הגרדיינט הינו במרחב התלת ממדי x, y, z .